

Udskriftsdato: 14. december 2025

KEN nr 9799 af 15/03/1999 (Historisk)

Ankestyrelsens principafgørelse O-20-99 om arbejdstid - vilkår - hjemmel - arbejdsretlige regler - kommunens tilsynspligt - hjælpeordning

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: J.nr.: 200983-97200993-97

Ankestyrelsens principafgørelse O-20-99 om arbejdstid - vilkår - hjemmel - arbejdsretlige regler - kommunens tilsynspligt - hjælpeordning

Resume:

Der var ikke i den sociale lovgivning grundlag for, at en hjælpers gennemsnitlige arbejdstid højst måtte være 37 timer pr. uge.

En hjælpers arbejds- og ansættelsesforhold, herunder hjælperens arbejdstid, beroede på en aftale mellem brugeren som arbejdsgiver og hjælperen.

Kommunens tilsynspligt omfattede om hjælperens ansættelses- og arbejdsforhold opfyldte de gældende arbejdsretlige regler på området.

Love:

Lov om social bistand - lovbekendtgørelse nr. 110 af 26. februar 1996 - § 48, stk. 4

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 979 af 1. oktober 2008 - § 96

Sagsfremstilling:

Sag nr. 1 - j.nr. 200983-97

Sagen vedrørte en 55-årig mand, som på grund af sit handicap var omfattet af en hjælpeordning efter § 48, stk. 4.

Han havde én hjælper ansat ad gangen, der blev aflønnet for 70 timer pr. uge, men reelt var til rådighed i 168 timer pr. uge. Hjælperen boede i hjemmet og var til rådighed hele døgnet. Hjælperen fik fri bolig og betalte af og til til husholdningen.

I forbindelse med revurdering af kommunens hjælpeordninger, fik ansøger bevilget 70 timer hjælp om ugen med vilkår om, at ansættelse af hjælpere skulle ske med gennemsnitlig 37 timer pr. uge. I udvalgets beslutning blev medtaget hensynet til arbejdsmarkedets almindelige regler.

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse, idet nævnet bl.a. fandt, at vilkåret om de 37 timer pr. uge var i overensstemmelse med de almindeligt gældende regler her i landet. Nævnet lagde tillige vægt på, at der med dette vilkår ikke sås at være indført begrænsninger i omfanget af den hidtil bevilgede hjælp.

Sag nr. 2. - j.nr. 200993-97:

Sagen vedrørte en 52-årig kvinde, som på grund af sit handicap var omfattet af en hjælpeordning efter § 48, stk. 4.

Hun havde sin samlever ansat som hjælper 56 timer pr. uge.

I forbindelse med revurdering af kommunens hjælpeordninger, fik ansøger ændret sin bevilling til 70 timers hjælp om ugen med vilkår om, at ansættelse af hjælpere skulle ske med gennemsnitlig 37 timer pr. uge. I udvalgets beslutning blev medtaget hensynet til arbejdsmarkedets almindelige regler.

Ankenævnet tiltrådte kommunens afgørelse, idet nævnet bl.a. fandt, at vilkåret om de 37 timer pr. uge var i overensstemmelse med de almindeligt gældende regler her i landet. Nævnet lagde tillige vægt på, at der med dette vilkår ikke sås at være indført begrænsninger i omfanget af den hidtil bevilgede hjælp.

Begge sager blev behandlet i principielt møde med henblik på afklaring af i hvilket omfang, der kan knyttes betingelser for hjælperens ansættelse i forbindelse med en hjælpeordning efter bistandslovens § 48, stk. 4, herunder om der kan knyttes en betingelse om, at hjælperens gennemsnitlige arbejdstid højst må være 37 timer om ugen.

Afgørelse:

Ankestyrelsen fandt ikke grundlag i bistandsloven for, at hjælpernes gennemsnitlige ugentlige arbejdstid højst måtte være 37 timer.

Ankestyrelsen lagde til grund, at ansøgerne var omfattet af personkredsen i § 48, stk. 4, og således var berettiget til en hjælpeordning.

Ankestyrelsen lagde endvidere til grund, at der ikke bistandsloven eller i serviceloven, der trådte i kraft 1. juli 1998, var fastsat særlige betingelser om hjælperes ansættelsesforhold.

Ankestyrelsen henviste til, at Socialministeriet vejledende havde oplyst, at det har været forudsat, at det er en betingelse for at have en hjælpeordning efter bistandslovens § 48, stk. 4, at brugeren er i stand til at fungere som arbejdsgiver. Denne betingelse fremgår nu af servicelovens § 77, stk. 2, som har afløst § 48, stk. 4. Herudover er der ikke i bistandsloven eller i serviceloven særlige betingelser ud over vejledende retningslinier, der vedrører handicaphjælperens ansættelsesforhold, der som udgangspunkt anses for at være et forhold mellem brugeren og hjælperen.

Ankestyrelsen henviste endvidere til, at Arbejdsministeriet vejledende havde oplyst, at det er Arbejdsministeriets vurdering, at der normalt er tale om arbejde i arbejdsgiverens private husholdning, og at arbejdet dermed alene vil være omfattet af arbejdsmiljølovens udvidede område.

Ankestyrelsen fandt herefter, at en hjælperes arbejds- og ansættelsesforhold, herunder hjælperens arbejdstid, beror på en aftale mellem brugeren og hjælperen, men at brugeren som arbejdsgiver skal overholde gældende arbejdsretlige regler på området. I følge det for Ankestyrelsen oplyste indeholder disse ikke krav om en gennemsnitlig arbejdstid på 37 timer pr. uge, ligesom der efter det oplyste ikke foreligger en overenskomst på området.

Ankestyrelsen tilføjede, at kommunen har en tilsynspligt, der gør det muligt for kommunen at blive klar over, om hjælperens ansættelses- og arbejdsforhold opfylder de almindeligt gældende arbejdsretlige regler på området. Skønnes forholdene at være uacceptable, bl.a. på grund af arbejdstiden, kan tilsynspligten føre til, at hjælpen må ydes på anden måde.